

Open brief, Caring Farmers

25 juni 2019

De inkt van de plannen van minister Schouten is nog niet opgedroogd en de kritiek is al losgebarsten. Het gaat niet ver genoeg of juist te ver. De algemene rekenkamer bevestigt dat het beleid van de afgelopen jaren de problemen heeft vergroot. De minister zit klem; Carola Schouten is relatief verlicht vergeleken met haar voorgangers, zei journaliste Jantien de Boer onlangs in Buitenhof, maar de landbouwlobby is zo verschroeiend dat ook zij er niet doorheen komt. Daarom kunnen we de toekomst niet overlaten aan de politiek en zelf verder gaan met business as usual. Als we uit de impasse willen komen, is dat ook aan bedrijven, burgers en ... boeren.

Wij hebben ons daarom verenigd onder de naam Caring Farmers. Wij zijn ervan overtuigd dat het anders kan. Kringlooplandbouw is noodzaak en we gaan het gewoon doen! Ons doel is dat we kringlopen volledig sluiten op zo klein mogelijke schaal en dat we op bedrijfsniveau geen externe grondstoffen meer nodig hebben. De agro-ecologische bedrijfsvoering – met de natuur mee produceren – maakt dit ideaal haalbaar. We maken ons eigen diervoer, wekken eigen energie op en beheren ons eigen water. Caring Farmers laten zich leiden door een aantal principes. We zoeken naar een mens- en dierwaardige opzet van ons voedselsysteem. Boeren én burgers moeten kunnen werken en leven in gezonde omstandigheden, waarbij van stalfijnstof en andere schadelijke emissies geen sprake meer is. Mensen, planten, bodem én dieren zijn één systeem.

Ook dieren zijn wezens met gevoel en intelligentie. Wij zoeken naar systemen waar onze dieren hun natuurlijke, soorteigen gedrag kunnen tonen onder zo natuurlijk mogelijke omstandigheden. Hierbij is buitenlucht een vereiste. We herkennen en erkennen de functie van de dieren in het ecosysteem. Ze eten alleen restproducten en grazen op gronden waar niets anders kan groeien dan gras. Mest vormt weer voeding voor de gewassen. Meer mest dan gewassen, zoals nu, veroorzaakt veel van de huidige problemen: teveel stikstof, verzuring van de bodem, vervuiling van het water. De draagkracht van het gebied moet het aantal dieren bepalen. Dat zal een aanzienlijke daling van het aantal dieren in ons land betekenen en dat heeft consequenties voor ons consumptiepatroon en onze export: minder vlees/zuivel en meer plantaardig.

De natuur zelf kan ons het beste helpen met het aanpassen van onze bedrijfsvoering. Wij werken aan gezonde, levende bodems, aan versterking van biodiversiteit en herstel van landschap. Uitgekiende teeltplannen, zoals meer granen en vlinderbloemigen en minder rooivruchten, zorgen voor koolstofopslag in de bodem en minder grondbewerking voorkomt dat koolstof als CO₂ de lucht in gaat. Wij staan een landbouw voor met een positieve impact op het klimaat. Gebruik van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen is uitgesloten. Geen input van buiten de kringloop is een uitdaging. Het gaat erom dat we ecologisch, economisch en sociaal verantwoord omgaan met nutriënten, land, water en energie.

Het is niet te vermijden dat deze transitie pijn gaat doen. Zachte heelmeesters, stinkende wonden! Caring Farmers zullen erop aandringen om collega's die niet meekunnen, op weg te helpen met alle aandacht voor hun gezinnen. Respect voor hen die al die jaren invulling hebben gegeven aan het naoorlogse adagium van Mansholt: 'nooit meer honger'. Maar de tijd van honger in Nederland is voorbij, we hebben nu andere problemen en die moeten worden aangepakt.

We roepen collega's op zich aan te sluiten en ook Caring Farmer te worden. We kunnen het niet alleen. Naast onze collega's van Caring Vets hebben we ook Caring Scientists, Caring Consumers en Caring Technicians nodig. Iedereen kan bijdragen! We bouwen van onderop een beweging van doeners. Mensen die genoeg gepraat hebben en nu samen al het bovenstaande gaan realiseren. Zie www.caringfarmers.nl.

Annette Harberink, Geert van der Veer, Ruud Zanders

Leden van de agrarische klankbordgroep van Minister Schouten